

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben hához
 (fordva.)
 Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasáboz postásor egyszerű hirdetésnél 12,
 kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
 A nyitási postásor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapest: Dorottya-utca
 3. sz. I. em. Béc: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bementetlen levelek csak ismert e-
 zektől fogadtatnak el. — Kéziratok nem
 adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
 tész József könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közlemé-
 nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, május 11.

Az osztrák delegatio hadügyi albizottságának szombaton tartott ülésén jelen volt a külügy-miniszter is, kit ez alkalommal a kérdések egész sorával ostromoltak.

A legérdekesebb kérdések azok voltak, melyeket dr. Schaub előadó hozott föl, interpellálván a minisztert aziránt, hogy mily állást foglalt el a vaticán részéről az osztrák vallásiügyi törvények ellen tett kihívó nyilatkozatokkal szemben, továbbá, hogy mily horderővel bírnak a Russel Derby-féle nyilatkozatok s a „Times“ ismert közleménye, melyek a béke megzavarása iránt aggodalmakat keltek.

E kérdések annál indokoltabbak voltak, mert a vöröskönyvben egy jegyzék sem volt a monarchiának a curiához való viszonyáról és semmi olyast sem találtunk benne, amiből következtetni lehetne arra: vajjon a béke malasztos áldásait élvezhetjük-e avagy egy ultima ratióra lehet-e kilátásunk.

Andrássy gr. ez alkalmat fölhasználta a békeről szóló enuntiatiojára, melyből legalább látszólag kitűnik az, hogy egy felleg sem fenyegeti a béke derült ágát, a népek nyugodtak lehetnek és ha megszávazzák a roppant hadügyi költségvetést, ne gondoskodjanak egyébről, minthogy rendszeren fizethessék adójukat, melyből a hadsereg telhetetlen holocaustját etetni lehessen.

Andrássy grófnak e nyilatkozatát ezuttal az osztrákoknak volt szerencsájük először hallani. Ők élelmesebbek, szorgosabbak, sőt, tegyük még hozzá, kíváncsiabbak is, mint mi, és kérdésekre megkapták az amugy is várt feleletet. De különben is mit mondhatna mást a külügyér.

Mindenkor a béke biztosítása és fennmaradása a válasz, melyből mitsem lehet következtetni.

Ha bevallaná diplomatai terveit, úgy nemcsak mi tudnók meg azokat, hanem az egész világ, és alig számíthatna sikerre. Mi az érzésbeni enuntiatioikat ép semmibe sem vesszük, mert még gyaníthatunk sem engedik, hogy tulajdonképpen mire lehet kilátásunk.

Maga a külügyér is bevallá „hogy nincs Európában, aki arra felelhetne, hogy meddig tart a béke; fölösleges volt tehát részéről azon nagyhangzúsú, de mitsem mondó frázis: „hogy ő nem ismer kormányt, mely jelenleg megzavarni kívánná a békét.“

A külügyér nyilatkozata, ugymint eddig, mostan is oda lyukad ki, „hogy a monarchiát tartjuk fenn úgy, hogy elég erős legyen, a míg csak lehet megóvni a békét, de minden körülmények között saját érdekeit;“ mi más szavakkal annyit jelent: szavazzunk meg Kuhn bárónak mindent, adjunk neki milliárdokat, hogy egy roppant hadigépezetet állítson elő, melynek elviselhetlen terhei alatt össze is roskadhatunk.

A népek közti antagonizmusokat, a külön érdekeket és érzéseket úgy említi föl a külügyér, mintha nép és kormány között valami nagy különbséget tenni akarna, s mintha föltételeznék rólunk, hogy elfelejtettük, miszerint a kormányok mindig a népre szokták tolni a háboru szükségességét. Igen jól tudjuk azt, hogy mainapság nyíltan egy kormány sem vallja be, hogy háborut akar, nem is ismerhet tehát a mi diplomatiánk főfőintézője oly kormányt, „mely jelenleg megzavarni kívánná a békét.“

A nyilatkozat eszerint ép úgy vehető, mintha nem is adatott volna.

Részünkről semmi sulyt nem fektetvén rá, czélszerűbbnek tartjuk a külügyérnek egyéb válaszait röviden megbeszélni.

Az encyklika ügyében kibocsátott külügy-miniszteri jegyzéknek visszatartása ellen nem lehet semmi kifogásunk, miután az „egy magánlevél kiegészítését képezi, melyet ő fölsége a pápa-

hoz intézett.“ Ami tartalmát illeti, e tekintetben teljesen megelégedve lehetünk, mert a birodalom népeinek meggyőződését és intencióját fejezte ki.

Mi értjük és méltányoljuk e finyás ügynek illetően elintézését s örvendünk a fölött, hogy maga a fejedelem is hozzájárult a római curiának uralmi vágyból és hatalomféltésből származó ábrándjainak eloszlására. [A jegyzék, megadta azt a pápának, ami a pápác, de egyuttal megadati kívánta azt, ami a császáré és királyé. Különben a hangból is, melyet a külügyér a curia iránt uralgó nézetek tolmácsolásánál használt, oly jellemző volt, hogy belőle bizton következtethetjük, miszerint fejedelmünk, valamint diplomatiájának az állam jogainak föntartása és a clerusnak netáni ellenszegülése esetében a törvénynek teljes érvényt szerezni fog; s világos ismét előtűnik, miszerint a reichsrath egyházpolitikai törvényhozásának alkotásai a bécsi udvar önkényes meggyőződésével találkozott és a magyar törvényhozásnak illetően működésében a legfelsőbb helynek szabadelvét és önkényes támogatására számíthat.]

Az osztrák-magyar tengeri kereskedelem, az osztrák-magyar alattvalók örökösödési kérdése az ozmán birodalom területén, a monarchia és Románia közti jó viszony a kereskedelem érdekében és a birodalomnak keleten minél több helyen leendő képviseltetése fölhozatván, Andrássy gr. részint megnyugtató fölvilágosításokat, részint pedig ezentul megvalósítandó ígéretek tett.

Czartoriszky herceg azon kérdése, melylyel a vörös könyv beszüntetését szőnyegre hozta, az ezidei új elítéltetését tartalmazta. Úgy látszik, hogy a hercegnek nem is volt más célja, mintesakisezt fejezniki, mert dr. Giskra és Andrássy grófnak erre adott nyilatkozatai után kijelentette, hogy indítványt nem tesz. Mi is eléggé ismerjük az eddigi vöröskönyvek tartalomszegénységét, mi is igen jól tudjuk, hogy ép azt nem találjuk fel soha bennük, ami mindnyájunkat legjobban érdekelne, s ez okból az előtűnik az alkotmányos életnek formális biztosítékánál nem egyéb. Föntartani csak is azért kívánjuk, mivel a vöröskönyv egyes részeiből legalább ismerni tanuljuk külügyminisztercink modorát, hangját habár post festa, egyes elintézt ügyeit. Más gyakorlati hasznót nem vonhatunk belőle.

Fölhozatott még az osztrák delegatio külügyi albizottságának szombati ülésében egy indítvány, mely a római curiánál levő nagyköveti állomás megszüntetését czélozza.

A külügyér ez indítvány ellen nyilatkozott és hangsúlyozván a birodalom 25 millió katolikus alattvalójának érdekeit, valamint a fejedelemnek föl nem áldozható jogait s a pápa és Victor Emanuel közt fönálló viszonyokat, melyeket a pápai követségnek az olasz követséggel leendő egyesítésnek útjában vannak, a nagykövetséget föntartani kívánja és nem hódol a finansziális megtakarításnak semmit, melyet a nagykövetségek egyszerű követségi rangra leszállítása eredményezne, mert az anyagi eredmény nem ellen-súlyozná azon veszteséget, melyet ezáltal képviseltetésünk praerogatívái szenvednének.

E praerogatívák egyik legnevezetesebbike a közvetlen érintkezés, mely a nagykövetet, mint a küldő fejedelem személyének képviselőjét, az elfogadó fejedelemmel szemben megillet.

A pápaéhozi viszonyaink oly sokfélékés anynyi személyes érintkezést igényelnek még most is, hogy egy envoyé vagy egy „ministre résidant“ a fönforgó igényeknek épenséggel nem felelhetne meg. Ez okból a curiánál levő osztrák-magyar nagykövetséget mindaddig föntartatni kívánjuk, míg a többi nagyhatalmak pápai nagyköveteiket vissza nem hívják.

— Az angol nagykövet a portánál Sir Henry Elliot — az „Ung. Ll.“ értesülése szerint — e napokban Konstantinápolyba utaztában fővárosunkban megállni és Andrássy grófnál látogatást tenni fog.

— Trefort miniszter az — az „Ung. Ll.“ hire szerint — legújában elrendelte, hogy a budapesti s kolozsvári tudományegyetem, valamint a budapesti miügyetem összes javának leltára elkészítettessék és egyben megbízott egy államszámvívővégségi tisztviselőt, hogy részletes utasítást készítsen az egyetemnek gondnokai számára.

— A „Pester Lloyd“ úgy hallja, hogy a miniszterelnök Tisza Kálmánnak szombati interpellatiojára a képviselőház szerdai ülésén fog válaszolni.

— A Skene-consortium azon ajánlata, melyet ápril 20-kán a hadügyminiszterinnál a hadfölszerelési szállítványokra vonatkozólag benyújtott, a „P. C.“ értesülése szerint, azt is tartalmazza, hogy a consortium kész Budapesten nagy gyárt állítani s egyuttal maga ajánlja a hadügyminiszterinnak, hogy a magyar szakipart is részesítse a szállítványokban, amennyiben t. i. ez az igényeknek meg bír felelni.

— Az erdélyi képviselők a belügyminiszter elnöklete alatt tegnap ismét értekezletet tartottak Erdély törvényhatósági új beosztása tárgyában. A hatos albizottság tett jelentést, s az értekezlet az ismeretes jelentés három általános pontját vette tárgyalás alá és elfogadta azokat változtatás nélkül.

— Minisztertanács volt szombat estére összehiva, a melynek a belügyminiszter a választási törvényjavaslatot terjeszté elő. Vasárnap szintén volt minisztertanács, melynek tárgya a temesvár-orsovai vasutvonal ügyében a közlekedésügyi miniszter által beterjesztendő jelentés volt. E minisztertanácsból az ügy a külügyminiszterhez terjesztett föl, hogy ez diplomatai uton megtegye a romániai kormányval szemben a vasuti csatlakozás szűkös-gele lépéseket. Illetékes körökben azon vélemény ural- kodik, hogy az ügy körülbelül három hét alatt teljesen elő leendő készítve, s még június első felében a törvény- hozás elő fog terjesztetni. A temesvár-orsovai vasut iránt az osztrák államvaspálya-társulattal kötött egyezményben mint a „Hon“ hallja, azon pont is foglaltatik, hogy az építés körül az összes munkák hazai erők által teljesít- tessenek, s csak az iránt lehessen a külföldhöz fordulni, a mi benn az országban nem leendő előállítható.

— Az osztrák delegatio kérvényi bizottsága ma délelőtt tárgyalta a hadsereg fölszerelési kérdést és elhatározá, hogy a legközelebbi, szerdán tartandó ülésre a hadügyminisztert is meghívja. Ugyancsak e delegatio pénzügyi albizottságában gróf Coronini referált az 1870. és 1871-ki zárszámadásokban „a rendes budget XVIII. vagyis határörvidék“ ezimén előforduló költségáthágá- sokról. A referens azt indítványozza, hogy miután az 1870. zárszámadás már helybe van hagyva, az előterjesz- tés fölött térjenek napirendre. Holzgethan közös pénzügyminiszter azon nézetet védelmezi, hogy e tételre nézve a két delegatio nem egyezett volt meg és azért érezte indítatva magát a kormány, hogy e budgetátlépé- seket még egyszer határozathozatal végett a delegatiók elő terjeszse. A vitában részt vett: Dr. Herbst, Schaub, Brestel és ismételve a pénzügyminiszter is. Végre az elő- adó javaslata elfogadtatik. És azután az 1872-ki zárszá- madás tárgyalásához fogtak.

— A magyar delegatio pénzügyi bizottsága is fog- lalkozott az 1870. és 1871-iki budgetátlépésekkel. Elő- adó Prileszky volt. Ez a közös kormány előterjesztésé- nek elfogadását indítványozza, azzal a kikötéssel, hogy 511,962 frt 7 kr közös kiadás iránt a fölömentés meg- adják, de a kormány azon javaslatát, hogy a többi költ- ség földözése iránt a magyar királyi pénztárhoz utasítas- sák a közös hadügyminiszter — a referens elmellőzte. — A bizottság Prileszky indítványát elfogadá. — A pénzü- gyi bizottság az 1871-diki zárszámadást is helyben hagyta.

— A magyar delegatio hadügyi bizottsága szombati ülésében a rendes szükséglet 7-dik czíméből 30, 66 forintot törölt. A 22. és 23. czimeket pedig a 7-ikhez képest kúgazította. A rendkívüli szükséglet 8. czímét (26,634 forint) törlés nélkül, a 9-diket némi töréssel elfo- gadta. A 3 ezer forinttal praclinált 12-dik czímbe- li 2-dik tételből 26,29 forintot törölt. Ezután a 7-es albi- zottság terjesztette elő föntebb ismertetett jelentését, mely fölolvastatván, tárgyalása hétfőre tűzött ki.

— A központi bizottság ma d. e. 10 órakor tartott ülésében megkezdte a „középtanodai oktatásról szóló tör- vényjavaslat“ tárgyalását.

Tisza Kálmán

Alapul vétetett a ház tanügyi bizottságának szövegezése a gymnasiumi és reáliskolai oktatásról.
Az osztályozásról szóló 1. fejezet 1, 2, és 3 §-ai elfogadtattak, csupán a 3-ik § megtoldatott azzal, hogy az ország közoktatási kormányának közvetlen vezetése alatt álló középiskolák eddigi jellegük főntartásá-
val továbbra is a közoktatásügyi miniszter rendelkezése alatt maradnak.

Az állami gymnasiumok s reáliskolák szervezetéről szóló II. fejezet 4-dik §-ában kihagyott azon rész, hogy kivételesen nem teljes középiskolák föllállítására is engedhető, melyek azonban négy osztályoknál kisebbek nem lehetnek.

A gymnasium rendes tantárgyait tartalmazó 5. §-aként módosított, hogy a hol a tanulók többségének nyelve nem a magyar, a tanulók többségének nyelve is tanítandó, továbbá a latin nyelv és irodalom, ugyancsak a magyar irodalom az 5-ik osztálytól kezdve; — német nyelv és irodalom a 3-ik osztálytól kezdve. A gymnasiumokban ezenkívül a görög nyelv is tanítandó rendes tanár által.

A 7. §. f. pontjába bevétetett, hogy a reálanodák rendes tantárgyai közé tartozik az erkölcsstan is.

A 8. §-nál kihagyott a latin nyelv.

A 10. §. mellőztetett, és helyébe vétetett az 50-ik §, mely szerint az állami középiskolák tantervét időről-időre a vallás- és közoktatási miniszter állapítja meg.

A 13-dik §-ban kifejezés adatott azon szabálynak, hogy fölvételi vizsgára kötelesek azok is, kik nyilvános gymnasiumból vagy polgári iskolából reáliskolába vagy vizsont akarnak át lépni.

A 14-17. §§-ok csekély módosítással elfogadtattak. A 17-ik §. megtoldatott, azzal, hogy rendkívüli esetben oly egyének is, kik az illető tudományszakban az irodalom terén kiváló jártasságot tanúsítottak.

A többi §§-aiban lényeges változás nem történt.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 11-én.

Elnök: Perczel Béla.

Kapp Gusztáv Nagy-Szeben város képviselőtestülete és Nagy-Szeben-szék közgyűlésének két-két kérvényét nyújtja be a belügyminiszternek a szász ispánhoz intézett törvényt sértő rendelete miatt leendő felelősségre vonatását és a Királyföld rendezéséről szóló 868. 43-dik törvényeknek megfelelő törvényalkotása és a terület kikeretése fölött a törvényhatóságok kihallgatása iránt.

Sachsenheim Albert báró a megyesi kerület két kérvényét nyújtja be a belügyminiszter vád alá helyezésére, és a Királyföld rendezéséről szóló 868. 43-dik törvényeknek megfelelő törvényalkotása és a terület kikeretése fölött a törvényhatóságok kihallgatása iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Polit Mihály, Babes Vince, Doda Traján és Kosztits Lázár nevében a következő határozati javaslatot terjeszti elő: „Küldjön ki a ház egy 1 tagu enquete-bizottságot oly föladattal, miszerint a kormányval való egyetértéssel s az ennek rendelkezésére álló, valamint más szerződések alapján, nem különben a volt határvidék képviselőinek — és szűkség esetében — behívandó bizalmi férfainak kihallgatása mellett is ama vidék állapotát, mint igazsági szolgáltatási és közigazgatási, mint gazdasági és közművelődési szempontból, s netán még más előforduló sérelmek s panaszkok tekintetbe vételével, alaposan megvizsgálja és a sérelmek orvoslására, illetőleg azon lakosság megnyugtására alkalmas intézkedéseket hozzon indítványba a képviselőház legközelebbi ülés-
szak kezdetéig.“

Ki fog nyomatni, szétosztatni és annak idején napirendre tűzteni.

Irányi Dániel a következő határozati javaslatot terjeszti elő: „Utasítsa a képviselőház a kormányt, hogy egy a pénz- és hitelválság, mint az inség sikeresebb enyhítése végett mielőbb czélszerű előterjesztéseket tegyen.“

Ki fog nyomatni, szétosztatni s annak idején napirendre tűzteni.

Szögyenyi László, a kérvényi bizottság előadója bemutatja annak jelentését a hozzáutasított kérvények tárgyában.

Szombaton fog tárgyalatni.

Kubinyi Árpád, a központi bizottság előadója, bemutatja annak jelentését a honvédelmi miniszter által a miniszterium hivatalai részére emelendő épületről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Ki fog nyomatni, szétosztatni, s fölvétele iránt a ház intézkedni fog.

Következik a napirend.

Harmadszor fölolvastatik és végleg elfogadtatik a keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló törvényjavaslat.

A végleg elfogadott törvényjavaslat át fog küldetnie főrendiházhoz.

Következik a királyi közjegyzőkről szóló törvényjavaslat függőben maradt 5. §-ának tárgyalása.

Maday Sándor a központi bizottság nevében e szakaszra vonatkozólag a következő új szövegezést indítványoz:

„54. §. A jogügylet érvényességéhez váltók kivételével közjegyzői okirat megkivántatik:

a) házastársak között adásvevési, esere-, életjáradéki és kölcsönszerződéseknél, valamint egyéb okiratoknál, melyekben az említett személyek egymás irányában adósságot vállalnak;

b) ugyanazon személyek között kötött ajándékozási szerződéseknél, ha az ajándékozott tárgy át nem adatott;

c) hozomány átvételéről kiállított elismervényeknél, akár a házastárs, akár más részére állítatik ki;

d) minden jogügyletnél, melyet vakok, olvasni nem tudó siketek, vagy irni nem tudó némák és siketnémák kötnek, ideértve az örökösödési szerződéseket is,

a mennyiben a jogügylet megkötésénél személyesen közbenjárnak;

e) fel- és lemenő ágbeli vérrokonok és testvérek között keletkező minden jogügyletnél, a mennyiben ezek harmadik személy irányában érvényesíttetnek.

A mennyiben a törvény egyéb esetben valamely jogügylet megkötéséhez bírói vagy közjegyzői közbenjárást követel, azon törvényszabályok érintetlenül hagyatnak.“

Pauler Tivadar igazságügyminiszter: Ezen §. azon eseteket határozza meg, amelyeknél az ügyeknek érvényességéhez a közjegyző okirata megkivántatik. Szólok ezen eseteknél azon elvből indult ki, hogy a közjegyzői okiratot csak ott kell követelni, ahol azt a közjó, közhitel vagy pedig az illető személyek közbiztonsága megkívánja. Megkivánja azt a házastársak közti jogügyleteknél főképp azért, hogy a családi béke megővassék és hogy a nő a férj és rokonok irányában lehetőleg biztosítottassék. A közjegyzőnek közbefjöttét azonkívül szükségesnek találta a vakokra, irni és olvasni nem tudó siketnémákra is kiterjeszteni.

Ezen szakasz tárgyalása alkalmával indítvány tétetett, hogy torjesszessék ki a közjegyzői okiratok alkalmazásának szüksége a testvérekre s a föl- és lemenő ágbeli rokonokra nézve, fölemlített a váltók ügye, sőt az „élők közti“ kifejezés is némi aggodalmakra szolgáltatott okot, és azért a §. visszautasított a központi bizottsághoz. — A bizottság bevette a vérrokonokat a föl- és lemenő ágakban, bevette a testvéreket is, s egy kategóriába tevének azokat a házastársakkal. Midőn ezen szövegezés a ház elé került, aggodalom támadt az iránt, hogy ezen új intézkedés által a benső családi kötelék letlen túl megszorítottatnék.

Végül a következő módosítványt, terjeszti be. Az első bekezdésben ezen szavak „váltók kivételével“ hagyassék ki, hanem külön bekezdésben a d) pont után tétessék: ezen §. intézkedései váltók ki nem terjednek.

Az a) pont alatt „egyéb okiratnál“ helyett „egyéb jogügyleteknél“, továbbá „adósságot vállalnak“ helyett „kötelezettséget vállalnak“.

Az a) pont egészben és végkép hagyassék ki és így a vérrokonok közt föl és lemenő ágban a közjegyzői okirat ne kivántassék; az utolsó bekezdésben pedig „a mennyiben a törvény egyéb esetben“ helyett „a mennyiben a törvény az itt meghatározott esetekben kivül“ tétessék, mint a mi a dolgot világosabban megmagyarázza.

Ajánlja módosítványát a ház figyelmébe. (Helyeslés.)
A ház a miniszter javaslatait, Vidliczka y által ajánlott csekély irályi változásokkal elfogadja, ellenben Vidliczka y elvi módosítását elveti, mely a házastársak között köthető szóbeli jogügyletekre vonatkozott, ez alkalommal Ham m e r s b e r g Jenő kimutatja, hogy Vidliczka y félre magyarázza a törvény szándékát, mely nem ad helyt a szóbeli ügyleteknek házastársak között.

Besán azt hiszi, hogy Hammersberg csalódik, s ennek bebizonyítására a ház nagy derűsége közt fölemlíti, hogy köthetnek ügyletek, csakhogy nem érvényesek.

A függőben maradt 5-ik cikk változatlanul fogadtatott el, s Hedry azon módosítványra, hogy ott ahol közjegyző nincs annak teendőire nézve a törvény 25-dik szakasza alkalmaztassék a miniszter kívánására az átmeneti intézkedésekről szóló fejezetbe vétetik át külön cikk gyanánt.

Kedden ülés, napirenden a közjegyzőkről szóló törvényharmadik fölolvastása, a honvédelmi miniszterium házépítése az ügyvédi rendtartás, és az ügyvédi vizsgákról szóló törvényjavaslat.

A pénzügyi és vasuti bizottságok együttes ülése a keleti vasut ügyében.

Elnök: Csengery Antal jelenti, hogy gróf Mikó Imre hosszabb betegsége folytán meg nem jelenhett, irásban küldötte be a fölvetett kérdésekre válaszait, továbbá fölolvastatta a meghívott Pack Oszkár úcsének Pack Károlynak levelét melyből kitűnik, hogy bátyja oly a súlyosan beteg, miszerint kihallgatása már azért is lehetetlen, mivel emlékező tehetsége nagyon szenvedett.

Kerkapoly és Tisza L. jelenti, hogy május hó végén vagy június elején Pesten lesznek, ha azonban a bizottság parancsolja, bármikor készek visszatérni.

Koriz mics a vasuti bizottság elnöke jelenti, hogy a kormány részéről Leeb osztyálytanácsos bizott meg fölvilágosításokat adni, továbbá, hogy a keleti vasut igazgatóságát br. Vay Miklós elnök és gróf Bánffy Albert fogják képviselni.

Lónyay gr. a kérdésekben, melyek vele közöltettek vannak olyanok is, a melyek minisztersége utáni időkre vonatkoznak, ezekre nem válaszolhat, vannak továbbá olyanok a melyek leginkább a szakminisztert illetik, ezekre tehát csak röviden fog felelni.

A bánatpénzre vonatkozólag kijelenti, hogy a pénzügyminiszterium a pálya kiadásáról értesítve nem volt, és az ügybe be nem folyt, de ha befolyt volna akkor hozzájárult volna a történt intézkedésekhez.

Azon kérdésre, hogy miből győződött meg a kormány, hogy Waring testvérek megbízható és legnagyobb garantiát nyújtó cég. Megjegyzí, hogy ezen kifejezést egy a miniszteriumokból alakult bizottság használta, ennek tagjai adhatnának tehát legjobb fölvilágosítást, a titkos offerteknek az a természetük, hogy a ki leteszi a bánatpénzt és legelső ajánlatot tesz annak ki kell adni. Különben idezi mind azon építéseket, melyeket Waring kereszttüvit és melyek folytán a bizottság bátran mondhatta hogy megbízható cég. Tudakozódott a Waring mögött álló pénzerőkről, ezek voltak Bischofsheim és Hirsch, melyekre nézve egy első rendű bankház azt nyilatkozta, hogy a legelső világi cégek közé tartozott.

Megjegyzí, hogy azon időben, amidőn a szerződés megkötetett, távol volt Schweizban és a spanyol határon, azért a megkötés alkalmával nem tudakozhatott Waring fölül; itt tehát a bizottság jelentésében hiba van.

A beczikkelyezésre nézve a közlekedési miniszternek kell válaszolni.

A cautiora vonatkozólag, a nagyváradi-kolozsvári

vonatnál bánatpénzről volt szó, és e tekintetben szabályszerileg lett eljárva.

A további építésnél már csak cautioról volt szó, ezt társulat építette, s oly eljárást követett, mint minden más pályánál, ahol a legnagyobb garancia abban áll, hogy a részvények befizetését ki kell mutatni, mindez a törvényhozás tudtával történt.

Az alapszabályok és a concessio-okmány közötti különbségekre és a betáblázásra nézve megjegyzi, hogy ezek a minisztersége utáni időre esnek.

A párisi szerződésre nézve ugyanazt jegyzi meg, mert azon 2 évből, amely az ez ügybeni válasza fordított, az ő miniszterségére csak 3 hó esik, s nem is emlékszik, hogy látta volna, fölolvastatja Dessewffy Lajos minisztertanácsos és az elnöki osztály vezetőjének egy levelét, melyből kitűnik, hogy a párisi szerződés és az arra való közlemények, nem lettek elébe terjesztve. Ugyanez tünik föl Leeb minisztertanácsos, Rendes osztyálytanácsos leveleiből.

Különben megjegyzi, hogy a közlekedési miniszterium, a részvények kibocsátásáról és egyéb intézkedésekről nem értesítette a pénzügyminiszteriumot, és fölolvasta azon átiratot, melyet e tárgyban a közlekedési miniszteriumhoz intézett.

Különben oka ennek, hogy a három hónap alatt el nem intézte, az is volt, hogy Grenzenstein megbetegedett, az országgyűlés is együtt volt, s valamennyi osztyály azon dolgozott, hogy készítsék elő a tárcának már akkor elhatározott átadását.

Különben ha ő intézte volna el az ügyet, bizonyára nem mulasztotta volna el a hiányokra figyelmeztetni, amint tette a kassa-oderbergi pályánál.

Végre Zsedényinek kérdésére preciszozza az időpontokat figyelmeztetvén, hogy az ügy február közepén jött a miniszteriumhoz, ő pedig május közepén ment el.

Gorove: fokozatosan nőttek a keleti vasut bajai, melyekről ő természetesen nem szerezhetett egyszerre tudomást.

Kötelessége volt fölfigyelni, hogy az engedélyokmány föltételei teljesítenessék, főszempontja volt, hogy az államra új terhet ne rójon, és midőn a vizsály kítört, leginkább azon volt, hogy nagyobb károk elmezőzésére mielőbb folytassanak a munkát, akkor 14 milliónál többet bírt a társulat, de ezen pénz az anglo-banknál volt és Waring utalványozásától függött, ezen pénz fölzsabadítása volt tehát a főczél. Az e tekintetben létre jött egyezésnek voltak sok pontjai, melyeket sem ő, sem minisztertanácsosai nem helyeselték, de ellent nem mondhattak, anélkül, hogy végzetlen pörre ne kerüljön a dolog, mely idő alatt minden építési anyag tönkre ment volna.

Jelentést nem tett a háznak, mert habár a bajok februárban keletkeztek, akkor még semmi biztos alap nem volt az ügy előadására.

Ami az engedély elenyésztését illeti, azt kimondani ezek érdekeinek megsértésével, nem tartotta oportunnusnak, de a főnforgó viszonyoknál lelkiismeretével sem tartotta összeegyeztethetőnek.

Ami az előlegezéseket illeti, kijelenti, hogy ő ezekben a társulatot soha sem részesítette.

Olvasztatik Mikó gróf levele. Waring megbízhatóságára nézve megjegyzi, hogy gr. Lónyay váltalta el diplomatiái uton szerezni tudomást, s e tekintetben a tárgyalások alkalmával egy teljesen megnyugtató távirati sürgönyt mutatott föl.

A beczikkelyezés kérdése nem őt illeti, hanem utódát Gorovét.

A bánatpénzre nézve, ugyanazon észrevételt teszi, mint Lónyay.

Hollán Ernő fölvilágosításai nem terjedhetnek tovább, mint 1870-ik májusig, mert akkor Mikóval együtt kilépett, sem az első, sem a 8-ik kérdésre nem válaszolhat, mert ezek a pénzügyminiszteriumot illetik, a 14-ik pontra nem felelhet, mert kilépése utá 14 hó utáni dolgokra vonatkoznak, ép úgy a 17-ik és 18-ik pont.

Hosszasan kiterjeszkedik a keleti vasutnak az ország közkivánata folytán elhatározott kiépítése elhatározásának törlesztése és a közlekedési miniszterium akkori helyeslése, valamint a concessio-nak követelt eljárására.

Waring megbízhatóságára nézve azt mondja, hogy az akkori időben általános nézet volt nem csak a kormánykörökben, de mindenki a ki ismerte a nagyobb építések történetét, ismerte Waring nevet, a ki kiváló munkákat teljesített és nagy hírnévet bírt, a pénzügyi qualificatio is teljesen megvolt, Bischofsheim és az anglo osztrák bank által különben Waring az angol parlamentnek is tagja, minden körökkel érintkezésben volt, s így a bizottság ebbeli véleménye akkoriban teljesen igazolt volt.

Nem áll, hogy a miniszter közgezi számították ki az építési költségeket, e tekintetben nem úgy történtek a dolgok a mint az a kormány előterjesztésében előadatik, hivatkozik e részt egy annak idejében a képviselőházban tartott beszédére.

Valóságos mistificatióknak mondja azon állítást, hogy Waring versenytársainak kijátszásával kapta meg az engedélyt.

Helyreigazítja a bizottság azon állítást, hogy a többi pályázóknak lettek volna részletes tervai, az ajánlatok valamennyien a kormány kiszámításainak alapján történtek, mit az illető offertek fölolvastásával bizonyít.

Tagadja, hogy a dotatio elégtelen lett volna, a vasuti építészeti osztyály számításait helyeseknek tartja, s meg van győződve, hogy jó kezeléssel tisztességes haszonnal lett volna a pálya kiépíthető, bizonyítja ezt más pályák építéseinek számaival összehasonlításával.

Az előtt Simonyi Ernő ellenében bizonyítania kellett, hogy a garancia nem volt sok, most az igazgatótanács ellenében azt kell védenie, hogy nem volt kevés.

Részletesen előadja a kormány és a vasutársaságok között létező jogviszonyt.

Jelezi a részvényirtasulatok tárgyában létező törvények hiányosságát az egész világon, melyek úgy nálunk, mint másutt megszülték káros következményeiket.

A kormány fölügyeleti joga nem képezet garantiakötelességet a részvényesek irányában a társulat ügykezelésére nézve.

1869-ben lett bejelentve a párisi szerződés és a bor-

deraux regulateur ezen okmányok azonnal átküldtek a pénzügyminiszteriumhoz és az építészeti osztályhoz.

Ezen szerződések nem ütköznek az alapszabályokba, de károsoknak tartotta, az igazgatónács semmi észrevételt nem tett, ily körülmények között azt tanácsolta, hogy a miniszter ne akadályoztassa, de figyelmeztesse a társulatot a veszélyekre, ezen nézete el lett fogadva és az ide vonatkozó átirat egy a társulatnak, mint a pénzügy miniszteriumhoz átküldte, hogy ott mi történt, azt gróf Lónyay elmondta.

Ezután a párisi szerződés egyes pontjait részletesen taglalja.

Hivatkozik az akkori viszonyokra és kérdi, hogyan fogadta volna a közvélemény, ha gr. Mikó nem egészen igazolható nehézségeket tett volna oly tényezőkkel szemben, mint a monarchiának akkor második pénzintézete és az igazgatónács tekintélyes tagjai.

Ezzel befejezte 2 óráig tartó beszédét.

Jövő ülés pénteken d. u. 10 órakor.

Az osztrák delegatio külügyi bizottságából.

Az osztrák delegatio külügyi albizottságának szembaton tartott ülésén Andrassy gróf is megjelent, s részletes fölvilágosításokat adott a politikai helyzetről s egyéb ügyekről hozzá intézett kérdésekre.

Előbb Schup előadó intézett hozzá kérdést az iránt, hogy mily állást foglalt el azon nyilatkozatokkal szemben, melyek a vat kán részéről az osztrák vallásügyi törvények ellen kihívó modorban tettek? Andrassy gróf kijelenté, hogy az encziklika ügyében a külügyminiszterium részéről csak egy jegyzék bocsátott ki, egy-uttal sajnálattal fejezte ki, hogy a jegyzéket teljes szövege szerint nem közölte, sajnálja annál is inkább, mert nem hiszi, hogy a külügyminiszterium működéséről bármely vöröskönyv teljes, vagy csak megközelítő képet adhatson, de épen e körülmény okot ad annál szigorubbán megővni a delegatio azon jogát, hogy a külügyi politika minden kérdéséről a legbehatóbb fölvilágosításokat követelhesse, sőt a mennyeire lehet az okmányokba is bele tekinthessen. Ez esetben azonban az okból, mivel az egy magánlevél kiegészítő részét képezi, melyet ő felsége a pápához intézett. A jegyzéknek az volt célja, hogy kiegészítse azon személyes indokok elsorolását, melyek ő felségét elhatározásaiban vezérelték. Az okmány teljes szövege tehát nem közölhető, — nem tartalma miatt, melynek nincs oka semmi tekintetben a napfényt kerülni, hanem kizárólag formai szempontból.

A jegyzék tartalmára térve, Andrassy gróf a következőkben ismerteti:

A jegyzék mindenekelőtt kifejezést adott a nézetnek, hogy azokat, kik az encziklikát fogalmazták, nem annyira az egyház és államközti összeköttetés megelőzésének szándoka vezette, mint inkább azon kívánság, hogy ez összeköttetés provokáltassék. A jegyzék egyáltalában nem vonta kétségbe a pápa jogát az iránt, hogy nézetét egyházi dolgokban a püspökökkel közölje és határozottan sajnálta, hogy az encziklika e határon túlsápa, kárhóztató ítéletet mondott oly kérdések fölött, melyek egyáltalán nem dogmái természetűek, hanem tisztán az állam souverain törvényhozási jogkörébe tartoznak. Kijelenti továbbá a jegyzék, hogy a kormány ezen sajnósan megnehezített helyzetében is iparkodni fog ugyan, hogy semmi ne történjék, ami az egyház és állam közt összeköttetést provokálhatná, de kijelenté azt is, hogy ez csak úgy lesz elérhető, ha az encziklika határozottan kárhóztató ítéletével ellenkezőleg, a püspökök azt a tanácsot kapják, hogy az állam törvényeinek engedelmesséjébe. Végül a jegyzék elmondja, hogy azon esetben, ha minden várakozás ellenére a belbéke az által veszélyeztetnék, hogy a papság a szentesített törvénynek nem engedelmesséjébe, a kormány kötelességének fogja ismerni az állam jogának föntartását s meg van győződve, hogy sikerülnie fog a törvénynek teljes érvnyt szerezni.

Ami az előadó további kérdését illeti, hogy t. i. a miniszter tette-e közlést e lépés gyakorlati eredményéről — azt feleli, hogy a jegyzék nem arra volt számíttva, hogy viszonyválaszt provokáljon s ilyen nem is érkezett, azonban nem mondhatja, hogy a jegyzéknek valami konkrét eredménye lett volna, bár az ellenkezőt nem tapasztalá, sőt inkább úgy látszik; hogy némi csillapodás állott be.

Az előadónak másik kérdése a Russel-Dorby-féle ismeretes közleményre vonatkozott, mire nézve a miniszter kijelenté, hogy az ezek által a béke megzavarása iránt keltett aggralyoknál nem tartja alaposnak. Grosz fölszólalására pedig, ki egyenesen a közös budget megítélés szempontjából kívánja az általános helyzet és a külhatalmakhoz való viszonyaink jellemzését, — a miniszter kinyilatkozta, hogy ha e kérdésnek az az értelme, hogy a legközelebbi időben sejtendő e háboru veszélye, határozottan nemmel felelhet. Hogy meddig tart a béke, Európában senkisé nem felelhet, de mégis kijelentheti, hogy nem ismer kormányt, mely ez időszert a béke megzavarását kívánja. Másrészt azonban mindenki tudhatja, hogy vannak egyes népek közt antagonizmusok, érdekek, érzések, melyek nem engedik, hogy a békét hosszú időre biztosítottnak tekinthessük. — A monarchiának kettőre kell szult fektetni. Egy az, hogy állásunk a többi hatalmak közt — ha nem egymaga tartja is fönn a békét, de mindazáltal a béke föntartásában jelentékeny szava van; másik az, hogy ez actio további érvényesítésére más eszköz nincs, mint a monarchiát oly helyzetben tartani, hogy elég erős legyen nemcsak a békét, de a saját érdekeit is minden körülmények közt megővni.

Serinzi biz. tag megjegyzésére, miszerint a miniszter szavaiból azt látja, hogy az uralkodók többszöri találkozása a békének nagz és megnyugtató biztosítékát szolgáltatá — Andrassy azt felelé, hogy az uralkodók és miniszterek közt folyt érintkezéseknek csakis ez volt a céljuk, — azon föltevésére, mintha az utolsó találkozás alkalmával politikai megállapodások, fölsztyai tervezetek tettek, — nem választol; — e hírek minden találkozás alkalmával föl szoktak merülni.

Serinzi a tengeri kereskedelem és a hajózás hanyatlását is fölemlité s kérdé, hogy a miniszterium tett-e lépéseket kikutatni annak okait? — Andrassy erre azt felelé, hogy kereskedelmi viszonyaink és érdekeink előmozdítását mindenkor kötelességének ismeré s ezt tette is. Főleg oroszországi útja alkalmával nem téveszté szeme elől azt, hogy a béke legnagyobb biztosítékát kereskedelmi viszonyaink szilárdítása képezi. Erre törekedett a Suez-csatorna legutóbbi pházisaiban is.

Dumba a török birodalomban élő osztrák-magyar alattvalók örökösödési képtelenségét emlité föl jellemezve az ezen ügyben fönnálló viszonyokat, melyek minden reciprocitást kizárnak. Épen ez okból a következő határozati javaslatot nyújtá be: „A külügyminiszter fölhívandó hogy hasson oda, miszerint a keleten lakó osztrák-magyar alattvalók örökösödési képtelensége tárgyában fönnálló nehézségek mellőztessenek.“ — Andrassy gróf megígérte, hogy ez ügyben sem fog késni a kellő intézkedések megtételével. — Hoffmann osztálytanácsos pedig a kormány nevében üdvözlé a határozati javaslatot.

Dumba a kereskedelem érdekében kívánja, hogy a jó viszony Romániával föntartassék, épen ez okból kérdéi igaz-e, hogy az állás, melyet Románia diplomatiai ügynöke az állammal szemben elfoglal, kevésbbé kedvező, mint más országban, s hogy e körülmény a Romániához való viszonyra nézve ártalmas. Andrassy gróf biztosította az interpellálót, hogy Románia ügynöke Bécsben ugyan azt az állást foglalja el, mint egyebütt, hol a Dunaféjedelemiségek képviseltetnek.

Miután Andrassy gróf megfelelt Coronini gróf bizottsági tagnak az olasz határon az Aussafolyam hosszabbán függőben levő határszabályozás tárgyában tett kérdésére, Czartoriszky herceg azt a kérdést veté föl, vajjon a vöröskönyv közzététele nem lenne-e beszűntetendő? Dr. Giskra e nézet ellen van; a vörös könyvek ellenkezőleg politikánk céljainak és eszközeinek megítélésére köszönetreméltó fölvilágosításokat adtak, és tanácsos, hogy sem a delegatiót meg ne foszszuk jogától, miszerint a vörös könyvek segítségével fölvilágosításokat nyerjen, sem a minisztert a lehetőségétől, hogy fölvilágosításokat adjon. — Gróf Andrassy ismétlé már gyakran kifejezett nézetét a vörös könyvek becsét illetőleg, s azt hiszi, hogy a miniszterium tevékenysége helyesen csak a siker után ítéltető meg; azonban még sem provokálhatja ezen intézmény teljes mellőzését, mert gyakran adhatja magát elő az a lehetőség, hogy ily közzétételek mindkét részről kívánatosoknak látszanak. Czartoriszky herceg ezek folytán visszavonja indítványát.

Dr. Schup a budget elfogadását ajánlja 2 százalékos interkalárával. — Hoffmann osztályfőnök a rendezett kezelésre hivatkozik, s tiltakozik ily levonások ellenében, miután ezek behajtása majdnem lehetetlenné válik s rendszeren a póthitel rendszeréhez vezet. Holzgethan közös pénzügyminiszter határozottan ezen indítvány ellen nyilatkozik. Szintén még Andrassy gr. emel szót ezen ügyben, az indítvány visszautasítatik.

A „diplomáciai kiadások“ címénél Giskra kérdi, hogy a persa követség rendszeresítése mutat-e tel eredményt? — Andrassy gróf fölemlité nagy fontosságát annak, hogy szükséges az állam képviselése oly országban is, hol érdekeink csak közvetve érintenek, egyszersmind azon általános politikai érdeke utalt, mely azonkivül is fontossá teszi az ily követségek létesítését és föntartását. Fölemlité nagyjából az eddig elért eredményeket is, melyek e követség föntartását már is eléggé igazolták.

Dumba a követség föntartását kívánja, Grosz pedig ez alkalomból azt indítványozza, hogy a római curiánál levő nagyköveti állomás szüntetessék meg. A pápai állam mint ilyen, megszünt létezni, s a monarchia most már a pápával csak mint oly felekezeti főnökkel áll szemben ki esetleg a külföldön tartózkodik. Szóló azt hiszi, hogy az olasz követség kényelmesen elláthatná a nagykövetségnek is néha előfordulható ügyeit. Andrassy azt felelé, hogy igaz ugyan, hogy a pápai állam, mint ilyen, megszünt, de az egész Európa biztosította a kath. egyház fejének az exterioritását és souverainitást, valamint azon jogot, hogy diplomatiai képviselőket tarthasson és fogadhasson. Ha már a hatalmak közül egyik sem mondott le ezen jogról, akkor Ausztia-Magyarországnak bizonyára nem kevésbbé áll érdekében, hogy e jogot gyakorolja. A miniszter arra figyelmeztet, hogy az egyház és állam elkülönítésének folyamata épen most megy végbe egész Európában, hogy speciaüter Ausztia-Magyarország nem csupán 28 millió katholikus alattvalójának érdekeit hanem a császárnak és apostoli királynak fel nem áldozható jogait is tartozik képviseltetni. A jelenlegi képviselést az olasz királyi udvarnál levő követséggel nem egyésíthető, azon viszonyoknál fogva, melyek a curia és az olasz kormány közt fönnállnak. Nem maradna tehát egyéb hátra, mint a nagy követséget követségi rangra leszállítani; ami pusztán financiális intézkedés lenne, melynek anyagi eredménye épen nem ellensúlyozná a veszteséget, melyet ezáltal képviseltetésünk praerogatívái szenvednének.

A bizottság dr. Grosz indítványát elvetette; s aztáv elfogadta a költségvetést minden tételében a kormány előirányzata szerint.

Külömfélék.

Budapest, május 11.

— **Liszt nemzeti ajándékai.** Azon igen értékes tárgyak közül, melyeket Liszt a nemz. muzeumnak ajándékozott, a „Zen. Lapok“ különösen kettőt említenek föl. Az ezüst zongora hangjegy-tartó ugyanaz, melyet Lisztnek a bécsi művészvilág nyújtott át emlékül 1856-ban, midőn azok meghívására az ottan tartott Mozart zene-ünnepélyt — ennek születése száz éves emlékére — igazgatta. A karmesteri arany vezénylő pálcza pedig, melynek csak arany sulya ezer darab aranyat nyom, az orosz aristokracia hölgyeinek emlékjajándéka. A föntvezetett tárgyakon kívül Liszt még számos belértékű s ritka műbecselt bíró tárgyat szemelt ki weimári gazdag gyűjteményéből, melyeket későbbben szintén a nemzeti muzeumnak fog juttatni.

— **Közp. művészeti ösztöndíjak.** A képzőművészetek s a zene gyarapítása céljából a vallás- és közoktatási

miniszterium a) ösztöndíjakat tűz ki azon vagyontalan, de reményteljes fiatal művészek részére, kik már valamely nagyobb művel a nyilvánosság elé léptek, vagy művészeti becselt bíró munkákat képesek fölmutatni; b) segélyeket a már valamely jelesebb és figyelmet gerjesztett műről ismert művészek részére oly végből, hogy szerencsésen megkezdett pályájukon tovább haladhassanak. Pályázhat mindazon magyar- és erdélyországi származású művész, ki a zene, vagy a képzőművészet (festészet, szobrászat és építészet) valamely ágát műveli. A kérvényben kitüntetendő: 1. a pályázó életkora, személyes és családi viszonyai, ugyszintén végzett tanulmányai; 2. azon ut és mód, mely által a netán nyerendő ösztöndíjt (vagy segélyt) magasab kiképzetésére fölhasználni szándékozik; 3. a folyamodó áltai eddig elért képzettségi fokozat, mire nézve valamely újabb műve, esetleg művei fölmutatandók. Az ösztöndíjak és segélyek, melyeknek, mennyiségére nézve a folyamodó öhajátást nyilváníthatja, csak egy év tartamára adományoztatnak: meg egyeztetvén, hogy azok kisebb vagy nagyobb mennyiségben leendő meghatározására nézve a folyamodó személyes viszonyai s az általa elérni kívánt cél fog irányadóul szolgálni. A kérvények folyó évi június 31-ig a vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumnál nyujtandók be.

— **A magyar szó miatt** megrója a magyar minisztereket a bécsi „Presse.“ A nevezett lap ugyanis „pikáns kuriozum“ gyanánt közli, hogy a temesvár-orsovai vasut ügyére vonatkozó tárgyalások alkalmával — melyben németek és francziák is részt vettek — a magyar miniszterek magyarul is beszéltek, s csak a tanácskozás későbbi folyamában szólaltak föl német és franczia nyelven, a tárgyalási jegyzőkönyvet pedig német nyelven kívül magyarul is szerkesztették. De hát hiba volt-e az, hogy a magyar miniszterek, a mennyeire lehet megörizték a vasuti tárgyalások magyar jellegét, s e mellett nem mulasztották el a magyarul nem tudó tagoknak franczia és német nyelven is kifejtetni nézetüket? Mi részünkről legfeljebb csak azt a kifogást tennők — ha a „Presse“ módjára csomót keresnénk a kákán — hogy miért beszéltek miniszterünk németül is, midőn a franczia nyelv az értekezlet valamennyi tagja közt közvetítő lehetett volna, s miért nem szerkesztették a tárgyalási jegyzőkönyvet magyarul és francziául, a német nyelv helyett. A bécsi „Presse“ nek persze az kellene, hogy az egész tanácskozást sem magyarul, sem francziául, hanem kizárólag német nyelven tartották volna. A német chauvinisták türelmetlensége ennyire megy. Bizony megörjűnk legközelebb, miszerint a „Presse“ megfogja támadni a magyar parlamentet, hogy mért nem tárgyalja a napirendre kerülendő, nemzetközi jellegű vasutügyet német nyelven, mivel az ő reporter, kit ez alkalomra express le fog küldeni, nem méltóztatik érteni a magyar parlament tanácskozási nyelvét, s így nem képes lapját tudósítani.

— **Verekedés a tempomban.** Német-Lipcsén, (Lip-tómege) a katholikus templomban a mult hét vasárnapján nagy verekedés volt. Ugyanis az új plébános akkor tartá első és bemutató beszédét, melynek végzetével azok, kik a plébános megválasztását ellenkeztek, verekedést kezdtek, többen súlyosan megsebesítettek, s a plébánost is bántalmazták. A protestáns lakóknak s néhány pandurnak sikerült a verekedőket szétválasztani. Többen elfogattak.

— **Rövid hírek.** Király ő felsége Boitner Károly bányakapitánynak, 45 évi szolgálatáért legfőbb elismerését nyilváníttotta. — A pénzügyminiszter Szigetey Ferencz számgyakornokot a pécsi pénzügyigazgatósághoz III. osztályu számtisztte nevezte ki. — A sőtői üzlettávirtdai állomás a magyar északkeleti vasutvonalon f. évi májushó 15-től kezdve a nyári idényre megnyitattak. — Nagy pókhálótt kapott a nemzeti muzeum, mely valódi ritkaság. E pókhálótt 1845-ben egy közegi korcsmáros padlásán találták; hosszasan két rőt, szélessége pedig egy rőt volt s majdnem olyan sűrű, mint a vászon. A pókhálótt egy közegi orvos kérelmére ketté vágta s így csak egy rőt nagyságu az, amit a muzeum kapott. Ritkaság, hogy a pók, ha csak nincs fogságban, ily nagy munkát végezzen. — Prielle Kornélia asszony befejezte kolosvári vendégszerelését és tegnapelőtt Pozsonyba utazott vendégszerelés végett. Kolosvárt, „A holt szív“ című darabban lépett föl utoljára.

Nemzeti színház. Kedd, május 12. „Tell Vilmos.“ Opera 4 fölvonásban.

Táviratok.

Madrid, május 9. A lapok élénken foglalkoznak azon hírrel, mely szerint Serrano kijelentette volna, hogy a conservatív köztársaságot támogatni fogja. A politikai személyiségek közt tárgyalások folynak, eddig azonban eredmény nélkül. Az indiai patriarcha meghalt.

Triest, május 10-én! Az „Uranó“ nevű Lloyd-gőrs a keletindiai és chinai postával ma reggel 8 órakor megérkezett Alexandriából.

Közigazdaság.

A pesti cottage építő társaság tegnap tartott közgyűlésén elhatározta, miszerint a teljesben be nem fizetett részvényeknek már tényleg megtörtént megsemmisítése iránt hozott határozatát oda módosítja, miszerint arra további befizetéseket elfogad. A mérleg 37,191 frt 9 kr veszteséggel záródik. — A hátralevő befizetések május 25-dikéig teljesítendőek. Az ülésen Ürményi József ur elnökölt.

A budapesti gőzna- és értéktőzsdéről, május 11. A gabnaüzletben a hangulat jobbra fordult, míg a tőzside egészen kedvetlen volt; eladattak m. sorsjegyek 77.50, magyar hitel 141—141.50, földhitel 51.50, mun. 25.25, pesti közuti 271, budapesti gőzmalom 690; molnárok és sűtők 241—24, országos központi 70, takarékok és hitel 46.50. Valuták szilárdak, 20 frankos arany császári arany 5.37, tallér 1.66.

Felelős szerkesztő: **Huszár Imre.**
Segéd szerkesztő: **Dr. Kakuja Gyula.**

